

EMERGENȚA FUNCȚIONĂRII PLATFORMEI MOODLE-FORMARE CONTINUĂ

Valentina COJOCARU, dr., conf. univ.

Summary

It argues possibilities and opportunity to use Moodle in the continuous training.

În conformitate cu prevederile Proiectului de cercetare Dezvoltarea competențelor cadrelor didactice și manageriale în tehnologia învățămîntului la distanță, la Facultatea Formare continuă a cadrelor didactice și a celor cu funcții de conducere, UPSC, începînd cu 2015, se realizează cursuri de pregătire a formatorilor din teritoriu în domeniul vizat, inclusiv, pentru integrarea TIC în procesul educațional și de conducere.

Formarea are loc pe Platforma de învățămînt electronic Moodle (*abrevierea de la englezescul Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment*), un pachet software dezvoltat pentru crearea și organizarea de cursuri online, precum și coordonarea online a activității cursanților [2]. Cu alte cuvinte, Moodle este un *sistem de management al învățării* (Learning Management System - LMS) *liber*, care se poate descărca și instala gratuit pe serverul instituției de învățămînt. Acest sistem permite crearea de *cursuri online*, care pot fi accesate de oriunde și oricînd, oferind flexibilitate din punct de vedere a locației și timpului. Folosind Moodle, putem posta articole și știri, alocă și colecta sarcini, putem publica jurnale electronice și resurse. Avînd funcționalități multiple, Moodle este folosit permanent de mai mult de un million de utilizatori din peste 70.000 de universități și școli, din peste 200 de țări, în mai mult de 100 de limbi.

Structura conținutului suportului de curs **e-Learning** pe Platforma Moodle, precum și ordinea plasării elementelor lui poate varia în funcție de domeniul modulului. În cursurile de pe *Moodle-Formare Continuă* am scos în evidență următoarele resurse: 1. titlul cursului; 2. cerințele față de desfășurarea cursului; 3. resursele de ordin general: planul de învățămînt cu numărul de ore și programa cursului, resursele bibliografice, monografiile, articole etc.; 4. glosarul principal cu termeni-concepte cheie (în baza caruia pot fi elaborate, automat, de către sistem rebusuri și jocuri didactice); 5. calendarul activităților și datelor marcante cu patru tipuri de evenimente; 6. notele de curs (*partea teoretică*)/e-Prelegerile; 7. sarcinile practice (*partea aplicativă*); 8. seminarele tutoriale (*individuale sau în grup*); 9. evaluarea formativă și finală (*reflecții sau itemi de testare*); 10. activitățile colaborative generale sau, mai clar spus, comunicarea prin *rețele sociale și forumuri virtuale de discuții, chat-uri etc.*; 11. Sondaje; 12. Chestionarele; 13. conținutul probei de examinare; 14. bara de progres a cursantului/ utilizatorului.

Platforma de învățămînt electronic dispune de proceduri specifice fiecărei categorii de utilizatori. Rolurile atribuite categoriilor în cadrul unui curs pot fi: *administratorul* care determină felul cum arată site-ul, poate face orice modificare pe site, are acces la toate cursurile, dar, de obicei, nu participă la ele.; *creatorul de curs (course creator)* – are dreptul să creeze cursuri noi; *profesorul (teacher)* poate face orice în cadrul unui curs, inclusiv modificarea activităților, administrarea și predarea lor, notarea studenților. Drepturile și responsabilitățile *profesorului* includ și asigurarea de resurse didactice pentru disciplinele predate în format electronic (note de curs, teste, materiale video etc); asigurarea, pregătirea și realizarea activităților prevăzute în planul anual al activităților, pentru care este responsabil; introducerea testelor de autoevaluare; adăugarea și eliminarea de instrumente și activități din curs; înregistrarea sau excluderea de cursanți; controlul unităților de notare pentru diferite activități; supravegherea, evaluarea activităților cursanților și consilierea acestora; postarea de evenimente pe grupe și cursuri în calendar etc.; *tutorele (non-editing teacher, profesor fără drepturi de editare)* este cadrul didactic care „*gestionează cursul, conduce studenții în procesul învățării, îi motivează, interacționează cu aceștia și le evaluează activitatea*” (Higgison, 2001). Îndrumarea se realizează individualizat și în grup, prin întîlniri directe, programate/anunțate (de ex., consultații săptămînale, întîlniri față-în-față organizate la Facultate) și prin forumuri de discuții organizate în acest scop pe platforma virtuală, care constă în consilierea cursanților. Activitatea tutorelui este centrată pe nevoile cursantului, plasîndu-l în centrul procesului de învățămînt;

vizitatorul poate vizualiza cursul, dar nu are dreptul să descarce resursele, să intervină în modificarea/predarea activităților, dar și în notarea cursanților.

Evaluarea formativă și sumativă online oferă o gamă mult mai generoasă de opțiuni, care variază de la bateria de teste grilă cu un singur răspuns corect, la răspunsuri multiple, la eseuri, întrebări cu răspuns liber, *permite integrarea de imagini, secvențe video, stabilirea sistemului de notare automată, toate acestea aducând plus valoare evaluării cursanților*. Tipurile de itemi propuși pentru crearea testelor de sistem sunt: a) *întrebări correlate*. Se testează abilitatea cursanților de a asocia diferite părți ale aceluiași concept; b) *întrebări cu alegere multiplă*. Cursantul alege o singură variantă corectă sau mai multe variante corecte dintre mai multe răspunsuri; c) *întrebări cu răspuns scurt*. Ca răspuns la o întrebare, cel examinat scrie un cuvânt sau o frază. Pot fi mai multe răspunsuri corecte, fiecare variantă aducând un anumit număr de puncte; d) *întrebări cu răspuns de tip adevărat/fals*. Ca răspuns la o întrebare, cel examinat alege una dintre cele două variante de răspuns: *Adevărat* sau *Fals*; e) *eseul*. Cursantul scrie un eseu, care este evaluat manual de profesor; f) *descrierea imaginii/obiectului/resursei audio-video*; g) *întrebări de tip numeric* - adunare, scădere, înmulțire, împărțire etc.; h) *întrebări de tip calcul* - aflarea perimetrului, ariei etc. a figurilor geometrice (diferite grade de complexitate).

Principalele facilități de comunicare oferite în cadrul platformei sunt: *forumul, sistemul de chat și sistemul de mesagerie*. Comunicarea poate fi sincronă sau asincronă. Rolul Forumului într-un curs Moodle este de informare, învățare colaborativă, socializare, de dezvoltare a gândirii critice, de dezvoltare a unui comportament proactiv în învățare. Platforma Moodle oferă cinci tipuri-standard de forumuri: 1. *o singură intervenție simplă* („*A single, simple discussion*”) se poate crea o singură discuție în forum, fapt ce va păstra conversația centrată asupra unui anumit subiect, fiecare persoană poate publica un singur subiect și oricâte dorește intervenții; 2. *fiecare cursant publică o singură intervenție* („*Each person posts one discussion*”) - fiecare utilizator poate începe o singură discuție pe un subiect de discuție, iar fiecare discuție poate avea mai multe răspunsuri; 3. *forum întrebare și răspuns* („*Q & A forum*”). Tipul acesta de forum poate fi folosit atunci când se dorește un răspuns din partea cursanților pentru o întrebare anume. Este necesar ca, cursanții să posteze răspunsurile lor înainte de a vedea postările celorlalți. După prima postare, cursanții pot vizualiza și răspunde la postările altora. Aceasta facilitate le oferă posibilitatea unei păreri personale, încurajând astfel gândirea originală și independent; 4. *forum în format standard* („*Standard forum displayed in a bloglike format*”), cu afișarea discuțiilor sub formă de blog; 5. *forum standard pentru uz general* („*Standard forum for general use*”) - este un forum în format nonformal, standard, deschis, în care oricine poate propune oricând un subiect de discuție [1].

Moodle include o paletă foarte largă de resurse și activități.

În acest articol au fost descrise funcțiile celor pe care le considerăm mai utile pentru un curs dezvoltat în Moodle și care le-am exercitat în ultimii ani. Astfel, în 2003-2005 a fost probat, cu titlul de experiment, un program de formare continuă a două grupe de manageri școlari prin e-Learning în cadrul Proiectului de colaborare cu participarea IIC Chisinau, Universității Alicante, Spania, Institutului Regal de Tehnologie, Suedia, UPS „Ion Creangă”. Programul actualizat a fost pus în aplicare și în 2009-2012 în cadrul *Proiectului european TEMPUS IV* cu participarea a patru grupuri de masteranzi de la facultatea respectivă a UPS „Ion Creangă”, rezultatele fiind examinate în cadrul a două ședințe ale Catedrei Management Educațional în 2011 și 2012, precum și la conferința „*Învățământul la distanță: realizări, tendințe și modalități de valorificare*” din 26 martie 2012, care a sintetizat experiența acumulată în organizarea învățământului la distanță. În anii 2013-2014 această activitate s-a realizat în cadrul studiilor de masterat în managementul educațional, utilizând metoda *blended-learning*. Urmare a acestor acțiuni, s-a conturat metodologia componentelor de instruire expusă pe *Moodle-Formare Continuă, s-a elaborat Programul de formare continuă în managementul educațional a managerilor în educație*, avizat de Ministerul Educației, s-a editat lucrarea „*Instruire interactivă prin e-Learning*”, s-a inițiat Proiectul de cercetare vizat.

Cu toate acestea, e de menționat că eficiența unei tehnologii depinde, în mare măsură, de modul în care cel care proiectează activitatea didactică reușește să utilizeze tehnologia în beneficiul lecției. Secretul

succesului din educație constă nu în digitizare, ci în calitatea profesorilor. Tehnologia evoluează foarte rapid, iar profesorii sunt cei care trebuie să se adapteze acestor schimbări. Evoluția tehnologiei și adoptarea ei nu presupune, automat, o eficiență mai mare a procesului educațional. Chiar dacă noutatea poate fi atractivă și poate suscita un interes crescut, aplicabilitatea ei poate constitui o problemă. O tehnologie nou apărută poate fi testată la curs, dar, de aici, până la implementarea efectivă sunt de parcurs mai mulți pași care necesită timp, deoarece efectele sale asupra învățării nu sunt imediat cuantificabile.

Bibliografie

1. Ursache, L., Văju, Gh., Donici, C., Herman, C., *Moodle. Administrare, utilizare, evaluare*, TUTIMEX SRL, Arad, 2011.
2. Cojocaru, Vasile, Cojocaru, Valentina, *Instruire interactivă prin e-Learning*, Chișinău, 2013.